

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., ve věci

žalobce: J. V.
bytem O. 164, X D. B.
zastoupený advokátem Mgr. Marianem Babicem
sídlem Nákladní 3002/2, 746 01 Opava

proti
žalovanému: Krajský úřad Olomouckého kraje
sídlem Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2017, č. j. KUOK 51294/2017, ve věci přestupku,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí, citovaného v záhlaví, kterým žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Olomouce (dále jen „magistrát“), ze dne 6. 4. 2017, č. j. SMOL/085747/2017/OARMV/DPD/Bat.
2. Magistrát citovaným rozhodnutím uznal žalobce vinným z přestupku z nedbalosti podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

Přestupku se měl žalobce dopustit tím, že dne 8. 1. 2017 v 15.15 h v okrese Olomouc na dálnici D35 na kilometru 283 ve směru jízdy od Ostravy na Olomouc, řídil motorové vozidlo tov. zn. Alfa Romeo, registrační značky X, aniž by byl držitelem příslušného řidičského oprávnění. Tím žalobce porušil § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu a za přestupek mu byla uložena pokuta v částce 25 000 Kč a zákaz činnosti řízení všech motorových vozidel na dobu dvanácti měsíců.

3. V **žalobě** žalobce namítal, že správní orgány nesprávně zjistily skutkový stav a neučinily správné právní závěry, neboť žalobce svým jednáním nenaplnil skutkovou podstatu předmětného přestupku a nadále trval na námitkách, které uvedl ve správním řízení.
4. Žalobce ve správním řízení nerozporoval, že rozhodnutím Městského úřadu Bruntál, č. j. DSH-54706/07/1026, které nabylo právní moci dne 11. 10. 2007, mu byl uložen zákaz činnosti, spočívající v řízení motorových vozidel v trvání šesti měsíců. Žalobce současně ovšem zdůrazňoval, že toto rozhodnutí mu bylo doručeno tzv. fikcí v souladu s § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalobce se tedy o existenci rozhodnutí nedozvěděl, a proto také nesplnil povinnost odevzdat řidičský průkaz a následně nepožádal o vrácení řidičského oprávnění, potažmo řidičského průkazu. O tom, že mu v roce 2007 byl uložen zákaz řízení, se žalobce fakticky dozvěděl až dne 8. 1. 2017, kdy na to byl upozorněn hlídkou Policie ČR.
5. Žalovaný v napadeném rozhodnutí tuto obranu žalobce zpochybnil, když uvedl, že žalobce se sám svou nečinností a nedbalostí v přístupu k doručovaným písemnostem krátil na svých právech. Žalobce sice připustil, že se v rozhodné době nezdržoval na adrese svého trvalého bydliště, odmítl však, že by k přebírání doručovaných písemností přistupoval nedbale, když (jak popsal ve své výpovědi) i v této době si poštu minimálně jednou za měsíc kontroloval a přebíral. S ohledem na frekvenci těchto kontrol sice mohlo dojít k zmeškání běžné, tj. desetidenní, úložní doby doručovaných zásilek, pokud by mu však tyto byly následně vhozeny do schránky, žalobce by se o nich určitě dozvěděl.
6. V tomto kontextu pak jistě není bez významu ani skutečnost, že správní orgán vůči žalobci nikdy nevymáhal pokutu, uloženou v původním řízení a současně, že žalobce byl v době následující po skončení předmětného přestupkového řízení opakovaně kontrolován Policií ČR, přičemž nikdy nebyl upozorněn na skutečnost, že by měl řídit bez platného řidičského oprávnění. Pokud tedy státní orgány po dobu devíti let prakticky rezignovaly na vynucování dřívějšího rozhodnutí, čímž žalobce utvrzovaly v jeho nevědomosti o uloženém trestu, pak lze žalobci takovou nevědomost jen stěží vytýkat a nyní jej za ni postihovat.
7. Žalobce byl přesvědčen o tom, že nejednal ani v nevědomé nedbalosti, když s ohledem na výše popsané okolnosti a jeho osobní poměry mu nelze vytýkat, že se měl a mohl stíhaného přestupku vyvarovat.
8. Za nesprávný považoval žalobce způsob, jakým se žalovaný vypořádal s námitkou nedostatku materiální stránky přestupku. Žalobce ve správním řízení namítal, že vzhledem k tomu, že nyní stíhaného jednání se dopustil s odstupem více než devět let od uložení původního trestu zákazu činnosti, postrádá jeho jednání společenskou nebezpečnost, která je obligatorním znakem skutkové podstaty přestupku. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 137/2001-52, ve kterém Nejvyšší správní soud vyslovil názor, že při posuzování odpovědnosti za přestupek je nutné zvažovat také význam uplynulého času a současně připustil, že v případě mnohaletého odstupu od

uložení trestu zákazu činnosti lze uvažovat o zániku odpovědnosti pro snížení materiální stránky přestupku.

9. Žalobce vychází z tohoto rozhodnutí a neví, jak jinak by si žalovaný představoval případ, v němž by mohlo dojít k zániku společenské nebezpečnosti přestupku, než je nyní projednávaná věc. Žalobce zdůraznil, že od uložení trestu zákazu činnosti v jeho případě uplynulo devět let, což je třikrát déle než v případě posuzovaném Nejvyšším správním soudem a současně se stíhaného jednání dopustil maximálně ve formě nevědomé nedbalosti. Kombinace těchto dvou faktorů dle názoru žalobce vede k závěru, že jeho jednání lze posoudit maximálně jako nesplnění administrativní povinnosti odevzdat řidičský průkaz a následně požádat o jeho vrácení, které ovšem postrádá, byť i minimální míru společenské škodlivosti a nelze jej proto označit za přestupek.
10. Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** uvedl, že s názory žalobce se nelze ztotožnit. Rozhodnutí Městského úřadu Bruntál, kterým byl mimo jiné uložen i zákaz činnosti, bylo doručováno v souladu se zákonem, což ani žalobce nezpochybňuje. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 11. 10. 2007.
11. Jak vyplynulo ze spisového materiálu magistrátu, žalobce byl dne 14. 6. 2007 kontrolován příslušníky Policie ČR, Dopravního inspektorátu Bruntál, kdy mu bylo policisty sděleno porušení zákona o silničním provozu (překročení rychlosti), kdy z této kontroly byl učiněn záznam ve formě oznámení (odevzdání) přestupku (věci), které žalobce podepsal s tím, že se k případu vyjádří v přestupkovém řízení. Žalobci tedy muselo být zřejmé, že přestupkové jednání bude projednáno, vedeno a formou rozhodnutí ukončeno. Pokud žalobce nectil zásadu *vigilantibus iura* (právo přeje bdělým), nemůže dle žalovaného svoji nečinnost dávat k tíži správním orgánům. Tento názor vyslovil žalovaný i v žalobou napadeném rozhodnutí, neboť odvolací námitky byly zcela totožné s námitkami žalobními.
12. Podle žalovaného žalobní námitky jsou jednoznačně vyvráceny spisovým materiálem magistrátu a žalovaného, ze kterých je patrné, že správní orgány obou stupňů postupovaly v souladu s § 3 správního řádu, tedy tak, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v patřičném rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu se zásadami uvedenými v § 2 správního řádu.
13. Žalobce v **replíce** nesouhlasil s názory žalovaného. Žalobce namítal, že zásada *vigilantibus iura* je zásadou civilního práva a nelze ji aplikovat na účastníky správního řízení. Žalobci z žádného právního předpisu nevyplývala povinnost zajímat se o další osud záznamu o dopravní kontrole a za situace, kdy mu nebylo fakticky doručeno ani předvolání k ústnímu jednání, ani rozhodnutí o přestupku, mu nelze vytýkat, že se iniciativně nezajímal o to, jestli jeho jednání bylo správním orgánem projednáno. Jsou to naopak správní orgány, které mají povinnost z moci úřední uložené sankce vymáhat, což se v daném případě nestalo, když od žalobce nikdo nevyžadoval zaplacení uložené pokuty a při běžných silničních kontrolách nikdy nebyl upozorněn na to, že by měl mít uložen zákaz činnosti nebo řídit bez platného řidičského oprávnění. Za této situace nelze podle žalobce konstatovat, že by žalobce o své povinnosti odevzdat řidičský průkaz a následně požádat o jeho vrácení věděl, vědět měl a mohl, a že tedy jednal v nevědomé nedbalosti.
14. Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel

ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 24. 5. 2017 – s přihlédnutím ke specifickým daného řízení, popsáním v další části rozsudku.

15. Ze **správního spisu** ve vztahu k souzené věci soud zjistil z oznámení přestupku ze dne 21. 1. 2017 spáchání přestupku tak, jak je uvedeno v úvodní části tohoto rozsudku. Podle záznamu bylo zjištěno lustrací v evidenční kartě žalobce jakožto řidiče, že pozbyl řidičské oprávnění pro všechny skupiny a že předložený řidičský průkaz má skončenou platnost od 4. 1. 2017.
16. Z podání vysvětlení žalobcem dne 8. 1. 2017 Policii ČR vyplynulo, že žalobce pracuje v Německu a do Česka jezdí nepravidelně, zhruba jednou měsíčně. K informaci, že má zablokována všechna řidičská oprávnění, žalobce uvedl, že si toho do současné doby nebyl vědom. Vyslýchájícím policistou byl obeznámen, že dle výpisu z evidenční karty mu v roce 2007 byla uložena pokuta ve správním řízení za překročení rychlosti v obci a vysloven zákaz řízení motorových vozidel pro všechny skupiny v době od 11. 10. 2007 do 11. 4. 2008, rozhodnutí nabylo právní moci dne 11. 10. 2007. K tomu žalobce uvedl, že v roce 2007, přesnou dobu si již nepamatoval, byl při řízení změřen radarem v obci Bruntál a pamatoval si, že ho zastavila hlídka policie a bylo mu sděleno, že věc bude zaslána na Městský úřad do Bruntálu. Žalobce si vzpomněl, že asi 14 dnů poté měl cestu přes Bruntál a zastavil se na městském úřadě informovat se o uvedeném přestupku a požádat, zda by bylo možné projednat záležitost v Ostravě, blíže k jeho bydlišti. Žalobce si již přesně nepamatoval, co mu bylo tenkrát sděleno, ale bylo to pouze něco ve smyslu, uvidíme, co se dá dělat. Od té doby v Bruntálu nebyl a o záležitost se dále nezajímal. Od poloviny ledna 2007 do 22. 12. 2007 se nezdržoval na adrese trvalého bydliště, ale bydlel u přítelkyně v R. Za celou dobu mu v uvedené záležitosti nebyla doručena žádná písemnost a do současné doby nevěděl, jak bylo ve věci rozhodnuto a také neuhradil žádnou sankci.
17. Podle evidenční karty řidiče měl žalobce blokaci řidičských oprávnění z důvodu zákazu činnosti od 11. 10. 2007 do 11. 4. 2008.
18. Součástí spisu je kopie rozhodnutí Městského úřadu Bruntál ze dne 21. 9. 2007, č. j. DSH-54706/07/1026, které nabylo právní moci dne 11. 10. 2007. Tímto rozhodnutím byl žalobci uložen zákaz řízení všech motorových vozidel na území ČR na dobu šesti měsíců od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.
19. Prostřednictvím advokáta žalobce sdělil magistrátu dne 8. 3. 2017, že rozhodnutí Městského úřadu Bruntál mu bylo doručeno tzv. fikcí ve smyslu § 24 odst. 1 správního řádu, a o jeho existenci se fakticky dozvěděl až dne 8. 1. 2017. Proto žalobce nenaplnil subjektivní stránku přestupku a taktéž materiální stránku. Žalobce navrhl, aby si magistrát vyžádal doručenkou od citovaného rozhodnutí Městského úřadu Bruntál.
20. Městský úřad Bruntál zaslal na žádost magistrátu doklad o doručení jeho rozhodnutí ze dne 21. 9. 2007, ze kterého se podává, že zásilka byla doručována na adresu trvalého bydliště žalobce O. 164, D. B., byla připravena k vyzvednutí od 1. 10. 2011, adresát byl o uložení zásilky písemně vyrozuměn a bylo mu zanecháno poučení o právních důsledcích, které s převzetím nebo nepřevzetím zásilky souvisejí dne 26. 9. 2007. Podle zadní strany obálky, která se vrátila zpět, zásilka nebyla po uložení ve stanovené lhůtě vyzvednuta a byla vrácena odesílateli dne 17. 10. 2007.

21. Městský úřad Bruntál současně zaslal magistrátu sdělení Policie ČR, obvodního oddělení Hlučín, okres Opava ze dne 27. 8. 2007, podle které k žádosti městského úřadu o doručení písemnosti policie sdělila, že písemnost nemohla být předána, jelikož adresát nebyl doma přes opakované návštěvy zastížen, k příbuzným policie sdělila, že oba rodiče jsou již mrtví a v D. B. žije bratr žalobce M. V., bytem Z. 388, který uvedl, že jeho bratr J. pracuje v Holandsku a domů jezdí velice zřídka, adresu bratra v Holandsku nezná.
22. Přiložena byla současně obálka s předvoláním žalobce k ústnímu jednání, odeslaná 25. 6. 2007, připravena k vyzvednutí od 26. 6. 2007, se zanecháním poučení, kdy žalobce nebyl zastížen a konec odběrní lhůty byl 11. 7. 2007, zásilka nebyla vyzvednuta, a proto byla vrácena odesílateli. Ani předvolání k ústnímu jednání se nepodařilo žalobci doručit prostřednictvím Policie ČR s tím, že návrat žalobce ze zahraničí není znám ani bratrovi.
23. Magistrát projednal přestupek při ústním jednání dne 14. 3. 2017. Žalobce prostřednictvím zástupce popřel, že by se přestupku dopustil. Přestupek nenaplňuje subjektivní stránku. Žalobce o zákaz řízení nevěděl, rozhodnutí bylo doručeno tzv. fikcí. Žalobce byl od ledna 2017 v dobré víře, kterou podpořily správní orgány tím, že po něm nikdy nevymáhaly uloženou pokutu a dále mu nikdy policie při kontrole, např. konkrétně dne 27. 10. 2007, kdy mu byla uložena bloková pokuta, nesdělila blokaci řidičského oprávnění. Stejná situace nastala v roce 2011, kdy byla žalobci uložena pokuta za přestupek Policií ČR v Opavě. Kopii blokových pokut ze dne 7. 2. 2011 žalobce doložil. Zástupkyně žalobce odkázala na shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu a mnohaletý odstup mezi udělením zákazu řízení a spácháním přestupku. K dotazu magistrátu žalobce uvedl, že v době vedeného řízení se na uvedené adrese nezdržoval, ale kontroloval pravidelně obsah poštovní schránky, minimálně jednou za měsíc. V průběhu celého roku 2007 ve schránce nic od správního orgánu v Bruntálu nenašel. Zdůraznil, že o vedeném řízení proti němu opravdu nevěděl. I protože po něm nikdo nevymáhal nikdy pokutu. Není pravda, jak je psáno v rozhodnutí Městského úřadu Bruntál ze dne 21. 9. 2007, že převzal poštovní poukázku k úhradě uložené pokuty, neboť ústního jednání nebyl přítomen a tuto poukázku nikdy neměl ve svém držení. S vyhotovením rozhodnutí Městského úřadu Bruntál byl seznámen až poté, co si ho sám osobně vyžádal na tomto úřadě v Bruntále, kam se osobně dostavil. Do té doby ani nevěděl, že mu nějaká pokuta byla uložena. Od roku 2007/2008 se znovu zdržoval na uvedené adrese. Kdyby tuto skutečnost věděl, neměl by odvahu řídit motorová vozidla bez řidičského oprávnění, takové jednání neodpovídá jeho povaze. Přílohou protokolu je blok série UB/2008 č. X na 1 000 Kč.
24. Rozhodnutím magistrátu ze dne 6. 4. 2017 byl žalobce uznán vinným ze shora uvedeného přestupku. Magistrát popsal shora uvedená zjištění a důkazní prostředky a uvedl, že není povinností Policie ČR vždy provádět lustraci řidiče při silniční kontrole a že spáchaný přestupek nepodléhal bodovému hodnocení ani zápisu do evidenční karty řidiče, takže skutečnost, že má řidič platnou blokaci z důvodu udělené sankce zákazu činnosti nebyla při silniční kontrole ani zjiitelná. Sám žalobce připustil, že ví o tom, že v té době s ním byl řešen přestupek na Městském úřadě v Bruntále a nepopíral, že úřad v té době osobně navštívil. To, že se v té době na místě svého trvalého pobytu nezdržoval, nic nemění na tom, že doručování předmětného rozhodnutí proběhlo v souladu se zákonem, došlo k naplnění všech podmínek tzv. fikce doručení podle § 23 a následující správního řádu, platného a účinného v té době. Pokud se žalobce v té době v místě trvalého pobytu nezdržoval, měl tuto skutečnost sdělit správnímu orgánu a uvést adresu, kam mu mělo být rozhodnutí o přestupku doručeno. Ačkoli bylo rozhodnutí doručováno tzv. právní fikcí,

žalobce se nemusel o zákaz řízení fakticky dozvědět, nicméně jeho vlastní odpovědností je, že se měl zajímat o to, jakým způsobem byla věc vyřešena a v jaké fázi se nachází. Neznalost zákona neomlouvá a žalobce měl a mohl vědět o tom, že si má po uplynutí sankce požádat o řidičské oprávnění.

25. Materiální stránka jednání může být vyloučena pouze na základě existence zvláštních okolností a za tuto okolnost přitom nelze považovat běžné plynutí času, jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2006, č. j. 4 As 268/2015–27. Jedná-li tedy určitá osoba v rozporu s § 94a a § 102 zákona o silničním provozu, naplní tím formální znaky skutkové podstaty přestupku, za který byl postižen obviněný, je nutno mít za to, že je naplněn i znak materiální, ledaže by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost příslušného jednání snižovaly natolik, že by materiální znak naplněn nebyl. Shodný názor na absenci automatismu vrácení řidičského oprávnění a průkazu vyslovil Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011–52. Smyslem citované normy je chránit bezpečnost silničního provozu proti ohrožení, které vyplývá z řízení motorových vozidel bez příslušného řidičského oprávnění a v konečném důsledku směřuje proti životu a zdraví a proti majetku.
26. Odkaz advokáta žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 137/2011–52 magistrát odmítl, neboť je nepřiléhavý a nebyla řešena obdobná skutková věc. Navíc rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 268/2015–27 uvádí, že není důvodem pro zánik materiální stránky přestupku. V kontextu popsaných zákonných povinností, které jsou spojeny s opětovným získáním řidičského oprávnění a povahou přestupku totiž nelze považovat ani šest let za onu zvláštní okolnost ve smyslu citovaného rozsudku, která by společenskou škodlivost přestupku zcela eliminovala. Ani skutečnost, že po uplynutí doby zákazu činnosti řídil bez nehody či přestupku, nebezpečnost jednání obviněného nesnižuje natolik, aby z materiálního hlediska již nešlo o přestupek. V rámci naplnění tohoto druhého znaku nevědomé nedbalosti se tedy vychází z možné, nikoliv reálné znalosti. Ta se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem subjektivních dispozic konkrétního pachatele, ale současně možnosti předvídat způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem. Nejvyšší správní soud odkázal na to, že žalobce musel zachovávat potřebnou míru opatrnosti, která je dána spojením objektivního a subjektivního hlediska při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem, kterou v odkazované věci žalobce nezachoval a bez racionálního důvodu z jednání policie vyvozoval (ukládání sankce za jiné přestupky a nesdělení, že žalobce nemá řidičské oprávnění), že je oprávněn řídit motorové vozidlo bez řidičského průkazu. Nejvyšší správní soud odkázal i na zásadu neznalost zákona neomlouvá a na usnesení Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2002, sp. zn. I ÚS 699/2000. Řidič má znát své povinnosti, a pokud tomu tak není, mohl se v případě pochybností obrátit na správní orgán (viz rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci, č. j. 76 A 35/2011–47). Magistrát odmítl i odkaz právního zástupce na užití dobré víry, neboť běh doby ani nezjištění blokace řidičského oprávnění při jiné silniční kontrole nesnížil materiální znak, ani nevyvinil obviněného z přestupku, neboť nečinnost obviněného v prvotním správním řízení, při kterém mu trest zákazu činnosti byl uložen, v žádném případě nelze zhojit. Obviněný měl kdykoliv možnost nápravy prostřednictvím náhledu do své karty řidiče.
27. Magistrát konstatoval po prostudování důkazních prostředků, že odpovídají zjištěným skutečnostem a nejsou mezi sebou ve vzájemném rozporu, a proto je bez důvodných

pochybností prokázáno spáchání přestupku tak, jak bylo uvedeno v úvodní části odůvodnění tohoto rozsudku.

28. V **odvolání** žalobce namítal, že nedošlo k naplnění subjektivní stránky přestupku, že magistrát nerespektoval zásadu v pochybnostech ve prospěch, a že není pravdou, že žalobce věděl, že Městský úřad v Bruntále v roce 2007 řešil jeho přestupek a že jej v té době navštívil, tj. v době před 8. 1. 2017. Magistrát se řádně nevypořádal s námitkou žalobce, že existuje povinnost zvažovat, zda v případě mnohaletého odstupu mezi dobou, kdy měl žalobce odevzdat řidičský průkaz a dobou, kdy byl jako osoba bez řidičského oprávnění přistižen, nesnižuje proluka škodlivost jednání obviněného natolik, že takové jednání se z materiálního hlediska nedá považovat za přestupek. Žalobce nevěděl, že motorové vozidlo řídí v rozporu s právními předpisy a toto ani vzhledem k okolnostem výše uvedeným a ke svým osobním poměrům vědět nemohl.
29. Žalovaný v **napadeném rozhodnutí** dospěl k závěru, že skutková zjištění byla provedena tak, že nebylo pochybnosti o způsobu spáchání přestupku. Z podkladů shromážděných ve spise mohl magistrát vycházet, neboť z nich jednoznačně vyplynulo spáchání přestupku tak, jak je uvedeno výše. Žalobce řídil motorové vozidlo v době, kdy nebyl držitelem žádného řidičského oprávnění. Žalobce pozbyl řidičské oprávnění dne 11. 10. 2007 na základě nabytí právní moci rozhodnutí Městského úřadu Bruntál ze dne 21. 9. 2007, kterým mu byly uloženy sankce pokuty ve výši 5 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel v délce trvání šesti měsíců, tedy od 11. 10. 2007 do 11. 4. 2008.
30. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
31. K zániku odpovědnosti za přestupek podle § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o přestupcích“), zákona o přestupcích nedošlo, neboť přestupek byl spáchán 8. 1. 2017 a napadené rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 26. 5. 2017.
32. Skutková podstata přestupku podle účinné právní úpravy existuje i ke dni vydání rozsudku, a to včetně shodné právní úpravy sankcí, proto soud posuzoval souzenou věc podle hmotněprávní úpravy účinné v době spáchání přestupku v souladu s § 7 odst. 1 zákona o přestupcích.
33. Úvodem soud konstatuje, že citované rozhodnutí Městského úřadu Bruntál ze dne 21. 9. 2007 bylo žalobci doručeno v souladu se zákonem, jmenovitě § 24 odst. 1 správního řádu. Jak judikoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 12. 5. 2008, č. j. 5 As 44/2007-93, www.nssoud.cz, základním předpokladem efektivního správního řízení je vzájemná součinnost a spolupráce správních orgánů a účastníků řízení. Právě ve smyslu tohoto základního principu je nutno vidět a hodnotit konkrétní počínání účastníků řízení. Rovněž v tomto směru je nutno spatřovat praktické naplnění smluvního pojetí státu, představujícího konsensuální odraz přesvědčení občanů o nutnosti existence této instituce k ochraně základních práv a svobod. Ve svých důsledcích by se totiž tento základní vzorec právních vztahů jevil jako zcela neefektivní, pakliže by v praxi bylo připuštěno zneužívání procesních institutů k obcházení a k cíleným obstrukcím, v konečném výsledku znemožňujícím faktické působení práva.
34. Doručení správního rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu z roku 2004 nastává marným uplynutím desetidenní lhůty; pozdější faktické převzetí rozhodnutí nemá na

právní účinky doručení již žádný vliv. Důkazní břemeno ohledně tvrzení o nemožnosti vyzvednout si písemnost ve stanovené lhůtě, o jejímž běhu a právních důsledcích jejího marného uplynutí byl účastník v oznámení o uložení písemnosti poučen, stíhá účastníka řízení, nikoli správní orgán. Nový správní řád z roku 2004 zvýšil odpovědnost účastníků řízení za přebírání písemností. Toho si však byl žalobce zjevně vědom, proto žalobní námitky mířily spíše do subjektivní stránky přestupku.

35. Důvodná nebyla námitka žalobce, že mu měla být zásilka s citovaným rozhodnutím Městského úřadu Bruntál ze dne 21. 9. 2007 vhozena do schránky. Na uplatnění fikce doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu nemá vliv skutečnost, zda po uplynutí úložní doby došlo ke vhození doručované písemnosti do schránky adresáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2016, č. j. 3 As 241/2014-41).
36. Pro spáchání přestupku je nutné naplnění formální a materiální stránky přestupku. Protože jiné formální znaky přestupku nebyly mezi stranami sporné, zabýval se soud tím, zda žalobce jednal protiprávně, zaviněně a zda jej správní orgány svým jednáním uvedly v omyl a zasáhly do jeho legitimního očekávání.
37. Podle § 94a odst. 1, 2 zákona o silničním provozu držitel řidičského oprávnění pozbývá řidičské oprávnění dnem právní moci rozhodnutí, kterým mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem uložena sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel. Držitel řidičského průkazu je povinen řidičský průkaz odevzdat příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do 5 pracovních dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí podle odstavce 1.
38. Podle § 102 odst. 1 zákona o silničním provozu po výkonu trestu nebo sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel nebo po upuštění nebo podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu nebo sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel podle zvláštních právních předpisů rozhodne o vrácení řidičského oprávnění příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost osoby, která pozbyla řidičské oprávnění podle § 94a.
39. Z výše uvedených ustanovení vyplývá, že po uplynutí sankce zákazu řízení motorových vozidel je nutné postupovat zákonem stanoveným způsobem – tedy požádat o vrácení řidičského průkazu; oprávnění řídit motorové vozidlo se tedy automaticky neobnovuje. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011-52, *„takový postup by byl jistě možný, ale zákonodárce zvolil jiný, vůči řidičům administrativně náročnější a přísnější postup, a sice vrácení řidičského oprávnění na žádost ve zvláštním řízení. Je nepochybné, že takový postup vede k faktickému prodloužení doby, po kterou řidič nemůže řídit motorové vozidlo, minimálně o dobu trvání procedury vrácení. Ta končí podle ust. § 114 odst. 1 zákona o silničním provozu úkonem správního orgánu spočívajícím ve fyzickém předání řidičského průkazu žadateli na základě pravomocného správního rozhodnutí o vrácení řidičského oprávnění“*.
40. Vrácení řidičského průkazu podle § 102 zákona o silničním provozu je výsledkem samostatného řízení, v němž správní orgány rozhodnou o vrácení řidičského průkazu a současně zkoumají, zda je řidič stále způsobilý k tomu, aby byl držitelem příslušného oprávnění. Uvedený postup umožňuje při splnění zákonem předvídaných podmínek zkoumat zdravotní a odbornou způsobilost řidiče (§ 102 odst. 5 zákona o silničním provozu) a zajišťuje dozor nad výkonem zákazu činnosti; jeho výsledkem je vydání rozhodnutí o vrácení řidičského průkazu a následně jeho fyzické vrácení. K řízení podle §

102 a § 114 zákona o silničním provozu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011-52, uvedl, že „při nedodržení uvedeného postupu odevzdání a vrácení řidičského průkazu brozí, že řidič, který má řidičský průkaz u sebe, ač jej měl ve stanovené lhůtě odevzdat, by mohl řídit motorové vozidlo i bez řidičského oprávnění, přičemž jeho pochybení by nemuselo být, např. při zběžné kontrole policií bez prověření příslušných evidencí, jednoduše zjištělné. Právě tomu má zabránit mechanismus odevzdání a vrácení řidičského průkazu, za jehož dodržení se řidič, který řidičský průkaz odevzdal, po dobu odevzdání žádným takovým průkazem nemůže prokázat“.

41. Žalobce v nyní rozhodované věci neodevzdal řidičský průkaz, po uplynutí sankce zákazu činnosti nepožádal o jeho vrácení, a přesto řídil motorové vozidlo. Žalobce tedy více než 9 let řídil motorové vozidlo bez řidičského oprávnění, aniž by správní orgány požádal o vrácení řidičského průkazu, čímž porušil povinnost stanovenou v § 94a a § 102 zákona o silničním provozu. Jednal tedy v rozporu se zákonem a správní orgány nepochybily, pokud z důvodu tohoto jednání zahájily správní řízení a následně rozhodly o spáchaném přestupku. Jednání správních orgánů nelze považovat za nepředvídatelné nebo překvapivé. Legitimní očekávání žalobce nemohlo v daném případě spočívat ani v tom, že po něm správní úřady nevymáhaly uloženou pokutu.
42. Soud dále zkoumal, zda žalobce jednal zaviněně, tedy zda správní orgány prokázaly úmysl či nedbalost. Správní orgány uložily žalobci sankci s tím, že spáchal přestupek v nevědomé nedbalosti. U této formy zavinění musí být naplněny kumulativně dva znaky (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2008, č. j. 1 As 56/2008-66). Prvním z nich je, že pachatel přestupku nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem – mezi stranami není sporu, že v nyní řešené věci je tento znak naplněn. Správní orgány musí prokázat i druhý znak nevědomé nedbalosti, tedy musí zjistit, zda pachatel vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl vědět, že porušuje zákonem stanovenou povinnost. V rámci naplnění tohoto druhého znaku nevědomé nedbalosti se tedy vychází z možné, nikoli reálné znalosti. Ta se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem a subjektivních dispozic konkrétního pachatele, ale současně i možnosti předvídat způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem.
43. Žalobce tvrdí, že u něj nebylo možné předpokládat zavinění ani ve formě nevědomé nedbalosti. Svou dobrou víru a legitimní očekávání žalobce opírá o policejní kontroly a o následně udělené blokové pokuty v průběhu roků 2007 až 2011, během kterých jej správní orgány nesankcionovaly za řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a udělily mu sankce pouze za jiné přestupky. Z jednání policie žalobce usuzoval, že je oprávněným držitelem řidičského oprávnění. Dále žalobce své očekávání opíral o skutečnost, že po něm správní úřady nevymáhaly uloženou pokutu. Soud se s touto argumentací neztotožňuje. Lze souhlasit s žalobcem, že bylo chybou, že se v systému Policie ČR nezobrazovala blokáce jeho řidičského průkazu. Pochybení Policie ČR, která řešila přestupek žalobce, však nelze považovat za skutečnost, která by jej měla zvýhodňovat. Tím by došlo k absurdní situaci, že u osoby, která by nepožádala po uplynutí sankce zákazu činnosti o vrácení řidičského průkazu, ale spáchala v mezidobí jiný přestupek, by se předpokládala dobrá víra. Naopak osoba řídící bez řidičského oprávnění, která by jiný přestupek nespáchala a nemohla by se spoléhat na pochybení policejní hlídky, by podle této logiky v dobré víře nebyla. Porušení zákonem stanovených povinností by bylo důvodem pro presumpci dobré víry, s čímž soud nemůže souhlasit.

44. Soud se proto zabýval tím, zda žalobce mohl a měl vědět, že mu byla udělena sankce a po skončení sankce je povinen požádat o vrácení řidičského průkazu. Přestupek žalobce v roce 2007 byl zjištěn nikoli bez jeho vědomí např. záznamem kamery, ale tak, že jej zastavila policejní hlídka, sdělila mu podezření ze spáchání přestupku a žalobce o jeho spáchání věděl. Podpůrně soud uvádí, že sám žalobce uvedl při vysvětlení policii dne 14. 3. 2017, že si pamatuje, že „byl změřen radarem v obci Bruntál a pamatoval si, že ho zastavila hlídka policie“ a bylo mu sděleno, že věc bude projednávat Městský úřad v Bruntále, kde se žalobce za 14 dnů cestou přes město stavil, aby se informoval o přestupku a požádal o projednání v Ostravě, které je blíže jeho bydliště. Žalobce si již nepamatoval, co mu bylo sděleno a od té doby v Bruntále nebyl a o věc se nezajímal. Žalobce nenamítal v přezkoumávaném správním řízení ani v tomto soudním řízení, že by sdělil Městskému úřadu Bruntál jakoukoli adresu pro doručování, na kterou nebylo doručováno a došlo tak k vadnému postupu a doručení rozhodnutí Městského úřadu v Bruntále ze dne 21. 9. 2007. O správním řízení žalobce věděl a mohl legitimně očekávat, že bude vydáno rozhodnutí o přestupku. Rozhodnutí Městského úřadu Bruntál ze dne 21. 9. 2007 mu bylo doručeno na adresu trvalého bydliště v souladu s § 24 odst. 1 správního řádu.
45. Žalobce proto věděl nebo měl vědět, že není držitelem osvědčení nezbytného k řízení motorových vozidel. Vzhledem k tomu, že žalobce vozidlo řídí pravidelně a řidičské oprávnění měl od roku 1973, nelze jej považovat za osobu, u které by se dala předpokládat zásadní neznalost předpisů zabývajících se povinnostmi řidiče motorového vozidla.
46. V souvislosti s prokázáním nevědomé nedbalosti se soud zabýval také tím, zda žalobce zachoval potřebnou míru opatrnosti. Míra opatrnosti je dána spojením objektivního a subjektivního hlediska při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem (srov. obdobně Šámal, P. a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 183 - 184). Žalobce však nezachoval potřebnou míru opatrnosti, protože bez racionálního důvodu z jednání policie vyvozoval, že je oprávněn řídit motorové vozidlo bez řidičského průkazu. I z těchto důvodů proto lze souhlasit s žalovaným a magistrátem, že žalobce jednal zaviněně ve formě nevědomé nedbalosti.
47. Soud dále posoudil námitku týkající se neznalosti zákonných pojmů. Jak vyslovil Ústavní soud v usnesení ze dne 16. 5. 2002, sp. zn. I. ÚS 699/2000: „*Ústavní soud usuzuje, že stěžovatelovo tvrzení, že jednal v dobré víře a že mu nebylo prokázáno zavinění, nelze zakládat (odvozovat) na neznalosti právní úpravy. Zde platí tradiční zásada "neznalost zákona neomlouvá" ("ignorantia legis non excusat"). Ta je zajisté v právním státě nemyslitelná bez řádného vyhlášení normativního aktu stanoveným způsobem, tj. způsobem, jenž mimo jiné každému umožňuje se s tímto normativním aktem seznámit (srov. Veverka, Vl. - Boguszak, J. - Čápek, J.: *Základy teorie práva a právní filozofie*, Codex, Praha 1996, str. 24, 32)*“. Žalobce měl znát své povinnosti, a pokud tomu tak nebylo, mohl se v případě pochybností obrátit na správní orgán.
48. Protože další formální znaky přestupku nejsou mezi žalovaným a žalobcem sporné, je z výše uvedeného zcela zřejmé, že žalobce svým zaviněným a protiprávním jednáním naplnil formální znaky skutkové podstaty přestupku.
49. Soud se dále zabýval k další žalobní námitce materiální stránkou přestupku. Společenská nebezpečnost jednání – tedy materiální stránka přestupku - by nebyla naplněna, pokud by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost příslušného jednání zásadním způsobem snižovaly. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As

137/2011-52, vyslovil: „Domníval-li se stěžovatel, že nesplní-li rozhodnutím stanovenou povinnost odevzdat řidičský průkaz, může po uplynutí doby zákazu činnosti bez dalšího řídit, jednal natolik nezodpovědně, že u něho nelze mít materiální znak přestupku za vymizelý. Ani skutečnost, že po uplynutí doby zákazu činnosti řídil více než tři roky bez nehody či přestupku, nebezpečnost jeho jednání nesnižuje natolik, aby z materiálního hlediska již nešlo o přestupek“.

50. Uvedený právní názor lze použít i na situaci žalobce. Navíc žalobce v době, kdy řídil bez řidičského průkazu, spáchal několik dalších přestupků. Soud po posouzení jednání žalobce a všech skutkových zjištění neshledal zvláštní okolnosti případu, které snižovaly nebezpečnost jednání. Ani nedostatky v programovém vybavení, které používaly správní orgány, kterým se nezobrazovala blokáce řidičského průkazu žalobce, nelze považovat za okolnost snižující nebezpečnost jednání v nyní rozhodované věci. Neznalost zákona nemůže být zhojena pouhými domněnkami ohledně činnosti správních orgánů. Soud uzavřel, že jednání žalobce naplnilo i materiální stránku přestupku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2013, č. j. 8 As 34/2012-35).
51. Materiální znak v daném případě nemohl být vymizelý, neboť žalobce řídil motorové vozidlo více než devět let bez řidičského oprávnění. V případě posuzovaném Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 7 As 137/2001 šlo o sedm let, nikoli tři roky, jak uvedl žalobce.
52. Z výše uvedených důvodů se soud ztotožnil se závěry správních orgánů, že očekávání žalobce nebylo legitimní, správní orgány jej neuvedly v omyl. Žalobce naplnil jak materiální, tak formální stránku přestupku a v tomto konkrétním případě nenastaly žádné skutečnosti, které by jeho jednání ospravedlňovaly. Rozhodnutí magistrátu a žalovaného proto nelze považovat za překvapivé nebo za rozhodnutí, kterým byly porušeny základní zásady správního řízení podle správního řádu, správní řád, zákon o přestupcích nebo zákon o silničním provozu.
53. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil.
54. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 31. srpna 2018

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.

JUDr. Martina Radkova, Ph.D. v. r.
samosoudkyně